

ПОТЕШКОЋЕ У НАСТАВИ ГРАМАТИКЕ

Одређене потешкоће оптерећују изучавање граматике у школи, али те потешкоће могу се веома успешно превазићи коришћењем ефикасних и функционалних методичких поступака и облика рада. Потешкоће су произашле из традиционалних начина изучавања граматике у школи, али и због недостатака савременијих методичких поступака. Није још истражено у којој животној доби постоји највеће интересовање за граматику. У старој школи се сматрало да је граMATИКА поуздано средство за постизање менталне дисциплине правилног мишљења, лингвистичка отменост је цењена као симбол учености и друштвеног статуса. То време граматике је прошло. ГраMATИКА у савременој цивилизацији није нашла оно место које је некада имала и оно уважавање које је некад наметала својом духовношћу. Прагматичност савременог света донекле је умањила значај граматике како у животу, тако и у настави. Данас можемо говорити о следећим битним потешкоћама у настави граматике:

1. Поједини наставници недовољно увежбавају граматику.
2. ГраMATИКА је веома егзактна и апстрактна наука. У њој се оперише крајње апстрактним категоријама, и то посебно у основној школи ствара одређене потешкоће.
3. ГраMATИКА је непрагматична наука, непримењива је у практичном животу.
4. ГраMATИЧКИ систем има подоста подсистема, подоста подела, класификација, деоба на врсте и подврсте. Осим тога, постоје разноврсна одступања од правила, што ствара одређене препреке и отежавајуће околности у учењу.
5. Догматизам постоји при описивању карактеристика граматичких појава.
6. Постоји схематизам и монотона прагматичност у току изучавања језичко-граматичких појава.
7. Настава граматике своди се на досадне дефиниције и правила.
8. ГраMATИЧКЕ појаве се анализирају изван квалитетних лингвометодичких текстова.

9. Примећује се формалистичко, бубалачко и вербалистичко учење граматике.
10. Граматика је изолована од језичке праксе.
11. Граматика се своди на сувопарно тестирање.
12. Некритички прихватају готова сазнања.
13. Аналитички задаци и вежбања су неселективни и неквалитетни.
14. Постоји и идеја о бескорисности и схоластичкој природи знања из граматике (граматика се учи више за школу, него за живот).
15. Постоји слаба корелација наставе граматике с наставом књижевности и наставом говорне културе.
16. У току анализе језичких појава не води се рачуна о интерјезичкој повезаности. Речи је потребно проучавати у „граматичком контексту“, а не изоловано од других језичких категорија и појава. То значи да су у настави граматике – као и у настави књижевности мора водити рачуна о методичком поступку синтезе којом се повезују језичке чињенице у једну језичку целину. Користећи се граматичком синтезом, поново успостављамо лексичко-синтаксичку и значењску целину која је нарушена анализом појединих речи.

ЛИТЕРАТУРА

Милатовић, В. (2011). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.